

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych

(2011/C 373/03)

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7 i 8,

uwzględniając dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽¹⁾,

uwzględniając wniosek o wydanie opinii zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych⁽²⁾,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ OPINIĘ:

I. WPROWADZENIE

1. Dnia 25 lipca 2011 r. Komisja przyjęła wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym (dalej zwany „nakazem”) w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych⁽³⁾.
2. W dniu przyjęcia wniosku przesłano go do EIOD zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001. Przed przyjęciem wniosku przeprowadzono nieformalne konsultacje z EIOD. EIOD przyjął te nieformalne konsultacje z zadowoleniem i cieszy go, że w wersji ostatecznej wniosku uwzględniono prawie wszystkie jego uwagi.

3. W niniejszej opinii EIOD krótko wyjaśni i przeanalizuje aspekty wniosku dotyczące ochrony danych.

II. ASPEKTY WNIOSKU DOTYCZĄCE OCHRONY DANYCH

II.1. Działania związane z przetwarzaniem danych na mocy proponowanego rozporządzenia

4. W proponowanym rozporządzeniu ustanawia się europejskie postępowanie dotyczące środka zabezpieczającego umożliwiającego wierzycielowi („powód”) uzyskanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym (dalej zwanego „nakazem”) zapobiegającego wycofaniu lub przelaniu środków przechowywanych przez dłużnika („pozwaną”) na rachunku bankowym na terenie UE. Wniosek ma na celu poprawę obecnej sytuacji, w której ze względu na „uciążliwe, długotrwałe i kosztowne” procedury dłużnicy mogą łatwo uniknąć egzekucji, przenosząc środki pieniężne przechowywane na rachunku bankowym z jednego państwa członkowskiego do innego⁽⁴⁾.
5. Na mocy proponowanego rozporządzenia dane osobowe są przetwarzane na różne sposoby i przekazywane między różnymi podmiotami. Wprowadza się istotne rozróżnienie między dwiema sytuacjami. Pierwsza z nich to sytuacja, w której wniosek o nakaz składa się przed rozpoczęciem postępowania sądowego lub w której w państwie członkowskim wykonania nie uznano jeszcze za egzekwowalne orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego⁽⁵⁾. Druga z nich to sytuacja, w której wniosek o nakaz składa się po uzyskaniu egzekwowalnego orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego.
6. W pierwszej sytuacji powód przekazuje dane osobowe swoje i pozwanego (dane umożliwiające identyfikację, informacje dotyczące rachunku bankowego pozwanego, opis istotnych okoliczności i dowody potwierdzające postępowanie) sądowi kraju, w którym zgodnie z obowiązującymi przepisami o jurysdykcji musi zostać wniesione postępowanie w sprawie głównej. Wniosek składa się za pomocą formularza przedstawionego w załączniku I wniosku (zob. art. 8 wniosku).

⁽⁴⁾ Zob. uzasadnienie wniosku, s. 4.

⁽⁵⁾ „Dokument urzędowy” zdefiniowano w art. 4 ust. 11 wniosku, gdzie oznacza „dokument, który został formalnie sporządzony lub zarejestrowany jako dokument urzędowy w państwie członkowskim i którego urzędowy charakter: a) wynika z podpisu i treści dokumentu oraz b) został stwierdzony przez organ publiczny lub inny organ do tego uprawniony”.

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Zob. COM(2011) 445 wersja ostateczna.

7. W drugiej sytuacji powód przesyła dane osobowe pozwanego (dane umożliwiające identyfikację, informacje dotyczące rachunku bankowego pozwanego oraz kopię orzeczenia, ugody sądowej lub dokumentu urzędowego) sądowi, który wydał orzeczenie lub przed którym zawarto ugody sądową bądź też, w przypadku dokumentu urzędowego, właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym sporządzono dokument urzędowy lub bezpośrednio właściwemu organowi państwa członkowskiego wykonania. Wniosek składa się za pomocą formularza przedstawionego w załączniku I wniosku (zob. art. 15).
8. W obu sytuacjach powód musi przedstawić wszystkie informacje odnoszące się do pozwanego oraz do rachunku bankowego (rachunków bankowych) pozwanego, niezbędne dla umożliwienia bankowi (bankom) zidentyfikowania pozwanego i jego rachunku (rachunków) (zob. art. 16 wniosku). W przypadku osób fizycznych takie informacje obejmują imię i nazwisko pozwanego, nazwę banku, numer rachunku (numery rachunków), pełny adres pozwanego i jego datę urodzenia lub krajowy numer identyfikacyjny bądź numer paszportu. Wszystko to znajduje odzwierciedlenie w formularzu przedstawionym w załączniku I (zob. pkt 4.7 załącznika I). Nieobowiązkowe rubryki formularza obejmują numer telefonu i adres e-mail pozwanego (zob. pkt 3 załącznika I).
9. Jeśli powód nie dysponuje informacjami o rachunku pozwanego, może zwrócić się do właściwego organu państwa członkowskiego wykonania o uzyskanie niezbędnych informacji zgodnie z art. 17 wniosku. Taka prośba musi znaleźć się we wniosku o wydanie nakazu oraz zawierać „wszystkie informacje, którymi dysponuje powód” dotyczące pozwanego i jego rachunków bankowych (zob. art. 17 ust. 1 i 2). Sąd lub organ wydający wydaje nakaz i przekazuje go właściwemu organowi państwa członkowskiego wykonania, który wykorzystuje „wszystkie stosowne i uzasadnione środki dostępne w państwie członkowskim wykonania w celu uzyskania informacji” (art. 17 ust. 3 i 4). Informacje uzyskuje się jedną z następujących metod: zobowiązanie wszystkich banków na terytorium danego państwa do ujawnienia, czy prowadzą rachunek na zlecenie pozwanego bądź dostęp właściwego organu do informacji, jeśli są przechowywane przez organy władz publicznych lub organy administracji w rejestrach lub w innej formie (art. 17 ust. 5).
10. W art. 17 ust. 6 podkreśla się, że informacje, o których mowa w art. 17 ust. 4 muszą być „odpowiednie i potrzebne do celów identyfikacji rachunku lub rachunków pozwanego, ich zakres nie wykracza poza powyższe cele i ograniczają się one do: a) adresu pozwanego; b) nazwy banku lub banków prowadzących rachunek lub rachunki pozwanego; c) numeru rachunku (numerów rachunków) pozwanego”.
11. Niektóre przepisy wniosku wiążą się z transgraniczną wymianą informacji, w tym danych osobowych. Przekazanie nakazu z sądu lub organu wydającego do właściwego organu w państwie członkowskim wykonania odbywa się przy wykorzystaniu formularza przedstawionego w załączniku II do wniosku (zob. art. 21 i 24 wniosku). Wspomniany formularz zawiera mniej danych pozwanego, gdyż nie podaje się w nim jego daty urodzenia, krajowego numeru identyfikacyjnego bądź numeru paszportu ani jego numeru telefonu bądź adresu e-mail. Jak wydaje się wynikać z opisu różnych etapów przedstawionych w proponowanym rozporządzeniu, ma to związek z faktem, że numer rachunku (numery rachunków) pozwanego ustalono już w sposób niepozostawiający wątpliwości lub że takie informacje muszą dopiero zostać zgromadzone przez właściwy organ państwa członkowskiego wykonania na podstawie art. 17 wniosku.
12. Artykuł 20 dotyczy komunikacji i współpracy między sądami. Informacje dotyczące wszystkich istotnych okoliczności mogą być udzielane bezpośrednio lub przez punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, ustanowionej decyzją 2001/470/WE ⁽¹⁾.
13. W ciągu trzech dni roboczych po otrzymaniu nakazu bank przekazuje informacje właściwemu organowi w państwie członkowskim wykonania oraz powodowi przy wykorzystaniu formularza przedstawionego w załączniku III do wniosku (zob. art. 27). Ten formularz wymaga podania tych samych informacji dotyczących pozwanego, co formularz przedstawiony w załączniku II. W art. 27 ust. 3 stwierdza się, że bank może przekazać oświadczenie zabezpieczonym kanałem komunikacji elektronicznej.

II.2. Wymogi w zakresie ochrony danych

14. Różne działania związane z przetwarzaniem danych osobowych, objęte proponowanym rozporządzeniem, muszą być prowadzone z należyтым poszanowaniem zasad ochrony danych określonych w dyrektywie 95/46/WE oraz we wdrażających ją przepisach krajowych. EIOD z zadowoleniem stwierdza, że na ten aspekt położono nacisk w motywie 21 oraz art. 46 ust. 3 wniosku. EIOD wyraża również zadowolenie z faktu, że w motywie 20 wniosku zawarto odniesienie do art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
15. Dla prawidłowego funkcjonowania nakazu niezbędne są niektóre informacje dotyczące powoda i pozwanego. Zasady ochrony danych wymagają wykorzystania informacji tylko w proporcjonalnym zakresie i tylko wówczas, kiedy są naprawdę konieczne. EIOD z zadowoleniem stwierdza, że Komisja poważnie potraktowała aspekty proporcjonalności i konieczności w przetwarzaniu danych osobowych do celów przedmiotowego wniosku.

⁽¹⁾ Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 25.

16. Ilustruje to przede wszystkim ograniczony wykaz wymaganych danych osobowych w art. 8, 15 i 16, a także w załącznikach do wniosku. EIOD z satysfakcją zauważa, że ilość danych osobowych maleje w różnych załącznikach odnoszących się do kolejnych etapów procedury zastosowania nakazu. Ogólnie rzecz biorąc, EIOD nie ma powodów, aby uważać, że wymagane dane wykraczają poza to, co jest niezbędne do celów proponowanego rozporządzenia. Pod tym względem EIOD ma tylko dwie dodatkowe uwagi.
17. Pierwsza dotyczy danych adresowych powoda w załącznikach do proponowanego rozporządzenia. Zgodnie z art. 25 wniosku, nakaz oraz wszystkie dokumenty przekazane sądowi lub właściwemu organowi w celu uzyskania nakazu zostają doręczone pozwanemu, przy czym wydaje się, że przekazane mają zostać również informacje podane zgodnie z załącznikami I, II i III. Nie wspomina się o możliwości wnioskowania przez powoda o usunięcie jego danych adresowych z różnych dokumentów przed doręczeniem ich pozwanemu. Ponieważ w niektórych okolicznościach ujawnienie pozwanemu danych adresowych powoda może powodować ryzyko wystawienia powoda na pozasądowe naciski ze strony pozwanego, EIOD sugeruje ustawodawcy włączenie do art. 25 możliwości wnioskowania przez powoda o usunięcie takich danych z informacji przekazywanych pozwanemu.
18. Druga uwaga dotyczy nieobowiązkowych rubryk w załączniku I, w których podaje się numer telefonu i adres e-mail. Jeśli te rubryki traktuje się jako miejsca wpisania danych, które można wykorzystać, gdy brakuje innych informacji kontaktowych pozwanego, wówczas należy to wyjaśnić. Wydaje się, że w przeciwnym razie nie ma powodów, aby zachowywać te rubryki.
19. Kolejny przykład ilustrujący, jak poważnie Komisja potraktowała aspekty proporcjonalności i konieczności przetwarzania danych osobowych do celów przedmiotowego wniosku to wyraźne odniesienie do zasady konieczności w art. 16, art. 17 ust. 1 i art. 17 ust. 6 wniosku. W art. 16 wspomina się o wszystkich informacjach „niezbędnych” do zidentyfikowania pozwanego, w art. 17 ust. 1 o „niezbędnych” informacjach, natomiast w art. 17 ust. 6 odzwierciedlenie znajdują sformułowania art. 6 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46/WE, stanowiącego, że dane powinny być prawidłowe, stosowne oraz nienadmierne. EIOD przyjmuje te przepisy z zadowoleniem, gdyż podkreśla się w nich, że gromadzenie danych osobowych powinno odbywać się zgodnie z zasadą konieczności. Nasuwają się jednak pewne pytania dotyczące art. 17.
20. Artykuł 17 ust. 2 wymaga od powoda przedstawienia „wszystkich informacji, którymi dysponuje powód” dotyczącymi pozwanego i jego rachunku bankowego (rachunków bankowych). Jest to ogólne sformułowanie, które może skutkować przekazaniem każdego rodzaju informacji o pozwanym. Przepis nie precyzuje, że takie informacje powinny być ograniczone do informacji niezbędnych do zidentyfikowania pozwanego i ustalenia numeru (numerów) jego rachunku bankowego (rachunków bankowych). EIOD zaleca włączenie tego ograniczenia do art. 17 ust. 2.
21. Odniesienie w art. 17 ust. 4 do „wszystkich stosownych i uzasadnionych środków” może sugerować metody dochodzenia wiążące się z poważną ingerencją w życie prywatne pozwanego. Przy odczytaniu tego przepisu w związku z art. 17 ust. 5 staje się jednak jasne, że takie środki są ograniczone do dwóch metod, opisanych w pkt 9 niniejszej opinii. W celu zapobiegania wszelkim nieporozumieniom dotyczącym zakresu środków dostępnych właściwemu organowi, ustawodawca może jednak rozważyć zastąpienie odniesienia do „wszystkich stosownych i uzasadnionych środków” odniesieniem do „jednej z dwóch metod, o których mowa w ust. 5”.
22. EIOD ma także uwagi dotyczące drugiej z dwóch metod wspomnianych w art. 17 ust. 5 lit. b). Ta metoda przewiduje dostęp właściwego organu do informacji, w przypadku gdy informacje te są przechowywane przez organy władz publicznych lub organy administracji w rejestrach lub w innej formie. W załączniku I do wniosku wspomina się „istniejące rejestry publiczne” (zob. pkt 4 załącznika I). Ze względu na jasność należy wyjaśnić, jakie jest właściwie znaczenie art. 17 ust. 5 lit. b) wniosku. Należy podkreślić, że nie tylko gromadzone informacje powinny być niezbędne do celów proponowanego rozporządzenia; także metody gromadzenia informacji powinny być zgodne z zasadami konieczności i proporcjonalności.
23. W odniesieniu do transgranicznego przekazywania danych między różnymi zaangażowanymi podmiotami, EIOD nie dostrzega szczególnych problemów z punktu widzenia ochrony danych. Tylko art. 27 ust. 3 wniosku skłania do pewnych dalszych refleksji. Stanowi on, że banki mogą przekazywać oświadczenia (korzystając z formularza przedstawionego w załączniku III) zabezpieczonym kanałem komunikacji elektronicznej. Użyto słowa „mogą”, gdyż wykorzystanie kanału komunikacji elektronicznej stanowi alternatywę dla wysłania oświadczenia pocztą tradycyjną. Wynika to z załącznika III. Artykuł 27 ust. 3 ma na celu umożliwienie bankom korzystania z kanału komunikacji elektronicznej, jednakże tylko wówczas, gdy jest to kanał zabezpieczony. EIOD zaleca ustawodawcy doprecyzowanie tego przepisu, gdyż w obecnym brzmieniu można go zinterpretować jako stanowiący, że korzystanie z zabezpieczonego kanału nie jest obowiązkowe. Artykuł 27 ust. 3 może otrzymać następujące brzmienie: „Bank może przekazać oświadczenie kanałem komunikacji elektronicznej, jeśli taki kanał jest zabezpieczony zgodnie z art. 16 i 17 dyrektywy 95/46/WE”.

III. WNIOSK

24. EIOD z zadowoleniem obserwuje wysiłki podejmowane w celu uwzględnienia różnych aspektów ochrony danych, związanych z proponowanym instrumentem, którym jest nakaz. Dokładniej rzecz biorąc, docenia zastosowanie zasady konieczności i odniesienia do niej. EIOD uważa jednak, że proponowany wniosek wymaga pewnych dodatkowych udoskonaleń i wyjaśnień. EIOD zaleca:

- uwzględnienie w art. 25 możliwości wnioskowania przez powoda o usunięcie jego danych adresowych z informacji przekazywanym pozwanemu,
- usunięcie nieobowiązkowych rubryk z załącznika I (numer telefonu i adres e-mail pozwanego), jeśli nie zostanie wykazane, że są rzeczywiście potrzebne,
- ograniczenie informacji przekazywanych przez powoda na mocy art. 17 ust. 2 do informacji niezbędnych do zidentyfikowania pozwanego i ustalenia numeru (numerów) jego rachunku bankowego (rachunków bankowych),

— wzięcie pod uwagę zastąpienia odniesienia w art. 17 ust. 4 do „wszystkich stosownych i uzasadnionych środków” odniesieniem do „jednej z dwóch metod, o których mowa w ust. 5”,

— wyjaśnienie, co oznaczają „istniejące rejestry publiczne”, o których mowa w art. 17 ust. 5 lit. b),

— nadanie art. 27 ust. 3 następującego brzmienia: „Bank może przekazać oświadczenie kanałem komunikacji elektronicznej, jeśli taki kanał jest zabezpieczony zgodnie z art. 16 i 17 dyrektywy 95/46/WE”.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 października 2011 r.

Giovanni BUTTARELLI
*Zastępca Europejskiego Inspektora Ochrony
Danych*